

Abonamentul:

pe 1 an 6 cor.
pe 1/2 an 3—
pe 1/4 an 1-50

ROMANIA:

pe 1 an 10 lei
pe 1/2 an 5—

ȚARA NOASTRĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Redacția
și
administrația
SIBIU
NAGYSZEBEN
strada Morii 8.

Oameni slabi.

Vremea asta de apăsare politică cu sbuciumările ei zilnice nu poate trece fără a lăsa urme mai adânci în sufletul celor apăsați. Cum spuneam și în alte rânduri, această perioadă de frământare stearpă, aceste zile de opreliști și pedepse cu nesiguranța lor creiază o atmosferă sufletească tulbură, foarte puțin priincioasă pentru echilibrul moral al societății. În vremile când revoltele se înăbușesc, strigătul de ură și amărăciune se strivește în suflet, — puternicile furtuni de premenire morală lipsesc și sufletul omului suferă covârșit de povară. Se înțelege că în astfel de vremi se ivesc pe suprafața vieții morale a societății tot mai dese pete de umbră cari tulbură ochii privitorului.

Cunoaștem multe soiuri de oameni atinși de boala zilelor noastre. Acest sbucium nenorocit a rodit o serie întreagă de pervertiri sufletești cari se ivesc la tot pasul. Ne-a dat pe românul „moderat“, care nu e nici prea ungar, nici prea român, care din balansa unei scârboase oportunități câștigă binișor pentru bucătărie. Ne-a dat pe bietul român, funcționar în slujba guvernului care tace și înghite și vorbește în casă ungurește de frica stăpânilor. Ne-a dat pe românul renegat care schimbă și nume și suflet și face pe „ghedeonul“ cutărui ziar vândut, sau pe spionul ministrului. Și alte multe specii de suflete

bolnave ne scoate la iveală această perioadă nenorocită a istoriei noastre.

Mai este însă un tip care merită o atenție specială, fiindcă se înmulțește din zi în zi și fiindcă împrejurările politice de astăzi îi favorizează într'un mod deosebit mentalitatea. Este omul fără culoare, omul cu doi bani în trei pungi, cărui spiritul de bun observator al țărânului nostru i-a dat porecla de „om slab“. Omul slab câștigă tot mai mulți tovarăși la noi. Groaza de pedeapsă, frica de stăpân stânjenesc tot mai mult pornirile firești ale sufletului și ne dau tot mai mulți oameni slabi. Acești indivizi se trag la o parte de câteori e vorba de o pășire fățișe în lupta noastră de apărare națională. Ei sunt bolnavi când e alegere de deputat și nu pot părăsi patul, sunt răgușiți când e adunare populară și nu pot cuvânta, și i-a înghițit pământul dacă-i cauți să-i pui în fruntea țărănilor cari își cer dreptatea batjocorită de solgăbirău. Acești oameni nu iscălesc un apel și-ți vorbesc cu o dulce duioșie paternă de copiii lor cari le rămân pe drumuri, de câteori le ceri să nu lasă nepedepsită o infamie. Ei joacă „esărdăș“ din curtenire și stau la masă cu orice lichea, fiindcă mai bucuros se fac vinovați de necinste decât să aștepte cu capul ridicat săgeata dușmanului. Ei se dau plainici și tac când cutare scriitorăș le injură neamul și invoacă înțelepciunea slăbănoagă a sfațului de a nu te pune cu nebunul, când le ceri socoteală pentru purtări de o lașitate patentă. Din acești indivizi cari

se trag ca melcii în căsuța egoismului lor se recrutează acel element, politicește nul, de care n'avem nici un folos în mișcările noastre politice și culturale. Din această tagmă fac parte acei popi și dascăli cari intră în pământ cu ocazia frământărilor electorale și izbutesc cu dubietatea lor să sape credința tradițională în păstoria lui bisericești pe cari i-a cinstit veacuri dearândul poporul nostru bun și nesfârșit de iertător.

Dar și pentru morala publică a societății noastre acești oameni slabi sunt primejdioși. Sunt primejdioși, fiindcă ținuta lor dubioasă, momentele lor de șovăire, de târg, — ne demoralizează mulțimea și pun în circulație credințe, a căror înstăpânire ar însemna ruina aspirațiilor noastre. Și sunt primejdioși, fiindcă mentalitatea acestor oameni slabi e o treaptă de degenerare a conștiinței naționale și e cel dintâi pas spre conformația sufletească a transfugilor.

Iată de ce va trebui să ne ridicăm totdeauna fără nici o cruțare împotriva slabilor și să opunem mentalității lor hibride logica implacabilă a cinstei și a sufletului curat. Iată de ce nu putem lăsa să treacă pe țărâmul fără hotar al iertării noastre un nou gest de om slab cu care ne jignește bunul simț „Telegraful Român“, bătrâna noastră gazetă bisericească. E vorba de memorandumul medicilor români pe care redacția „Telegrafului“ îl publică însoțit de următoarea notă rușinoasă: „Am publicat acest memorandum, ca document istoric, fără a ne

VIEȚA LITERARĂ.

Poetul O. Dabija. — Carmen Sylva și iubirea. — O năvelă în miniatură.

Pe la 1893 trăia printre boemii Capitalei un tânăr vesel și sgomotos, Anastasescu. Ceice l-au cunoscut știu să vorbească cu drag de el. Visă mult, iubea și petrecea. Eră cel mai melancolic de altfel din acele vecinice grupuri de desperați, cari se adună prin cafenele și înspăimântă pe bieții burghezi cu gesturile lor și cu modul cum vorbesc despre poezie și femei.

Acest Anastasescu scria și versuri, pe cari le publică prin organele neo-romanticilor sau o simboiștilor de atunci. Versurile lui, iscălite cu pseudonimul O. Dabija, sunt puține la număr, căci după doi-trei ani de activitate poetul cade pradă nebuniei și este internat într'un ospiciu, unde, dupăcum mi se spune, trăește și astăzi, uitat de toți tovarășii lui din tinerețe.

Ceeace mă face să-l scot din uitare este următoarea poezie, intitulată „Florile“, pe care am găsit-o răsfoind revista „Liga Literară“ din 1893:

Vrei să frângi, iubito, flori muiate 'n rouă,
Una câte una, două câte două;
Vesel sărutate de zefir și soare,
Florile se clatin', blânde, zimbitoare,
Scuturându-și foaia de roz-alba rouă,
Una câte una, două câte două.

Uită 'mpodobirea, uită totul, — vino
Mie a ta vieță pentru veci inchin-o.
Vino, lasă floarei foile să-i crească
Las-o să s'alinte, las-o să trăiască.

Căci și ele 'n urmă griă-o să ne poarte
Și coroane albe vor formă la moarte;
Căci și ele 'n urmă, de nu le vei frânge
Pe mormântu-ți sacru necurmat vor plânge,
Și-or muri bătute de zefir și rouă
Una câte una... două câte două!

În aceeaș revistă am dat peste o poezie înrudită cu cea citată și înzestrată cu frumoase înșuriri de formă:

Doar cu-o sărutare fruntea-mi imbiase
Și i-am dat pe dată două, patru, șase,
Sub sprâncenele-amândouă
I-am dat două,
Iar sub măneci de mătase
I-am dat șase.

Draga-mi zice-adio, pentru totdeauna...
Curg ale ei lacrimi, una câte una,
Peste pleoapele-amândouă
Imi cad două,
Iar pe măneci de mătase
Imi cad patru, imi cad șase.

Una din cele din urmă poezii ale lui O. Dabija cuprinde un fel de prevestire a boalei lui și a nenorocirii ce avea să i se întâmple:

Legat cu mâinile la spate
Așa l-am dus la balamuc,
Curgea o dulce vară 'n aer,
Cântau priveghitori în nuc.

Curgea o dulce vară 'n aer
Și păsărelele cântau,
Din ochi păgâni și plini de jale
Miloase lacrimi rourau.

Din ochi păgâni și plini de jale
Priveam duios cum îl conduce...
Legat cu mâinile la spate
Așa l-au dus la balamuc.

Afară de aceste poezii, O. Dabija are câte-va bucăți mai întunecoase și altele mai banale, în cari întâlnim gesturile largi și comparațiile bizare ale decadentilor, cum sunt de pildă strofele:

Visez universalul sân
Că cere ajutor și moare...
Un ultim asfințit de soare.
Și ca pe-o coardă visătoare
Pe raza gândului îngân:
Un ultim hohot de păgân...

Ajung aceste exemple din trecătoarea activitate a lui Dabija, pentru a vedeă că, prin timpuria întunecare a minții lui, s'a stins un talent de la care se puteau aștepta lucrări de reală valoare artistică. În pagina istoriei literare în care se va vorbi de anii 1892—94, va trebui neapărat să se menționeze și numele bietului Dabija.

În străinătate a făcut oare-care senzație articolul Carmen Sylvei, intitulat „Ein Leitmotiv“ și apărut în recentul număr al revistei vieneze „Oesterreichische Rundschau“. Articolul este îndreptat în contra iubirei ca subiect în producțiunile

identifică cu cuprinsul său și fără a-i aproba tonul în care e ținut“.

Cetitorul poate vedea deci un caz tipic în care judecata de om slab se ridică la suprafață. Căci ce n'ar putea aproba bietul „Telegraf“ în acel memoriu care e un codice al plângerilor noastre, un pomelnic al marilor nedreptăți cari lovesc în soarta unui popor chinat? Ce n'ar putea aproba când întreg memoriul e o înșirare de fapte și când toate comentarele sunt ținute în tonul celei mai desăvârșite obiectivități? Răsfoiți numărul din urmă al revistei noastre, citiți memoriul și spuneți cu mâna pe inimă ce n'ar putea aproba „Telegraful“? Ce n'ar aproba? Fii pe pace cetitorule. Aproba tot. — Aproba, dar pune și notița. — Pentru ce? — Pentru că aceasta e rețeta ce-o impune mentalitatea omului slab, care totdeauna crede că a mers cu un pas prea departe decâteori și-a cerut o fărâmitură din dreptul lui firesc și se socoate dator să-și lase la spate o porțiță de scăpare. Aci e toată taina acestei desaprobări, care, în treacăt fie zis, se potrivește de minune cu tipicul presei vândute guvernului din Budapesta și are darul de-a jigni pe orice om cum se cade din tabăra noastră. O relevăm ca să înmulțim cu unii exemplele ce se pot aduce pentru caracterizarea stării deosebit de jalnice în care se găsește astăzi societatea noastră, pentru a înfățișa în ochii ori căruia judecător drept unul din multele fenomene îngrijitoare, cari ne pun pe gânduri. Dar respingem acest gest urit și fiindcă vrem să le dăm satisfacția cuvenită acelor inimi generoase de peste munți, cari au tresărit la durerile noastre și au arătat în cuvinte demne, asupra cărora se va rosti tribunalul drept al spiritului umanitar și al adevăratei culturi occidentale, o pagină din suferințele unui popor.

Că n'au putut pierde nici acest prilej pentru a nu ne face de râs oamenii slabi, — vă mirați bunilor și cinstitilor doctori dela București?...

— Voi nu știți toate durerile noastre.

Resolvirea crizei — amânată.

În limpezirea situației am ajuns din nou la un punct mort... Resolvirea crizei s'a amânat din nou — până la toamnă, zic unii; până ce independenții vor reveni dela atitudinea lor rigidă, adaogă alții.

Un lucru e cert: *Maj. Sa n'a luat deocamdată nici o hotărâre în ce privește resolvirea crizei, ci a rugat guvernul coaliționist să conducă și mai departe în mod provizoriu, agendele guvernului, ceea ce guvernul coaliționist a și primit.*

Tot atât de cert e că misiunea lui Lukács — deocamdată — s'a terminat.

Un ziar german din Budapesta, care stă aproape de Lukács („P. Lloyd“) face următorul comentariu la noua situație:

„Întoarcerea lui Lukács la Budapesta nu înseamnă nici decum că misiunea lui Lukács s'a terminat, și nici că Maj. Sa din nou va însărcina coaliția cu alcătuirea guvernului. Lukács va rămâne și pe viitor *homo regius* — în disponibilitate.

Nu va urma cu tratativele, ci va observa o atitudine *espectativă*, în vreme ce coaliția va guvernă și mai departe în mod provizoriu — sub controlul lui Lukács.“

„Resolvirea aceasta provizorie a crizei scrie „N. Freie Presse“ — poate să aibă urmări foarte grave, fiindcă chestiuni importante nu pot fi rezolvite de câtră niște miniștri cari și-au dat demisia și, prin urmare, nu sunt responsabili parlamentului. În situația actuală însă, resolvirea aceasta provizorie pare a fi unicul expedient pentru a preveni izbucnirea unui conflict constituțional acut. Amânarea resolvirii crizei dă naștere și la o a doua dificultate: cercurile conducătoare vor sta, la toamnă, în fața unei situații extrem de grave. Toate dificultățile cari au zădărnicit acum resolvirea crizei vor exista, neschimbate, și la toamnă și se vor spori cu alte chestiuni importante cari așteaptă resolvirea lor. Delegațiile vor trebui să

se întrunească încă în luna lui Septembrie, pentru a vota creditul extraordinar al marinei și cheltuielile anexării Bosniei. Neputându-se rezolvi criza până la toamnă, e foarte probabil că și convocarea delegațiilor se va amâna până mai târziu. Votarea contingentului recruților deocamdată nu prezintă nici o dificultate, pentru că votarea lui se poate face și în lunile dintâi ale anului viitor. În Septembrie e vreme de-ajuns pentru resolvirea crizei, dar necesitatea de a vota creditele pentru marină și cheltuielile cu anexarea Bosniei va întări poziția partidelor maghiare.

„Cercurile din Viena n'au găsit încă altă cale. După ce Regele n'a voit să trateze cu partidul independist și nu s'a putut decide nici chiar să-l primească în audiență pe Kossuth, orice tactică ar fi ales: n'ar fi putut avea altă consecință decât izbucnirea unui conflict acut și limpezirea situației până la toamnă ar fi fost cu neputință.

„Regele s'a ocupat cu ideea să numiască un cabinet alcătuit din politicieni neutrali, dar a trebuit să se convingă că resolvirea aceasta, în loc să limpeziască situația, ar fi agravat-o și mai mult. Până la toamnă nu s'ar fi putut face pregătirile necesare pentru alegeri și, prin urmare, nu s'ar fi putut spera ca aceste alegeri, făcute la repezeală, să se termine cu rezultatul dorit.

„Amânarea crizei nu aduce decât un singur bine: *Regele va putea să petreacă vara în liniște*; și o singură nădejde: că până la toamnă situația politică, se va schimba înspre bine, încât resolvirea crizei să se poată face mai cu ușurință.“

Expunerile aceste ale ziarului vienez inspirate, fără îndoială, din ministerul nostru de externe, — dovedesc în mod vădit că Viena nu e nici acuma hotărâtă să rupă cu vechea ei politică de șovăială și, revenind, la o politică de manevrări tactice vrea să dea din nou stabilitate veșnicilor crize de guvern și frământări interne, cari submină autoritatea monarhiei în afară și înăuntru.

de artă scrisă. Și senzație produce faptul, că o poetă și încă poetă lirică, se ridică împotriva iubirei.

Care este firul articolului ilustrei scriitoare?

Iubirea omenească e consacrată morții, încă înainte de a se naște. Numai ceea ce crează spiritul rămâne dealungul veacurilor, căci numai opera spiritului e lipsită de slăbiciuni, e putere curată, născută din D-zeu, e lumină din lumină.

În antichitate — continuă autoarea — iubirea avea un rol mai secundar în producțiile literare. Numai modernii o îmbrățișează cu atâta căldură. Este o rătăcire a zilelor noastre că iubirea e în centrul tuturor preocupărilor artistice și că e atât de mult cântată, încât a ajuns o primejdie pentru oamenii tineri. În romane, în povestiri, în piese de teatru numai iubire și adulter, pecând la Shakespeare nici un erou nu moare din iubire. De-aici concluzia: Scriitorii și poeții îndeosebi, să înceteze odată cu subiectele lor erotice și să caute alte terene, asupra cărora să-și îndrepteze fantazia.

În privința acestor idei Carmen Sylva, pe cum se vede, s'a apropiat foarte mult de modul de a vedea al contelui Tolstoi, care în broșura sa „Problema sexuală“ se pronunță deasemenea în contra iubirei. Pecum însă apelul lui Tolstoi a fost infructuos, tot atât de puțin va convinge frumosul articol al Carmen Sylvei pe poeții din lume, că a sosit vremea ca iubirea să fie eliminată dintre subiectele lor.

Dăm aici, ca o curiozitate literară, o nuvelă „în miniatură“, publicată de o revistă din Frankfurt. Nuvela aceasta este în adevăr o probă, că literatura se americanizează și că tinde spre forme tot mai simple și mai condensate:

„Doi tineri însurăței se iubeau foarte mult, dar se certau neîncetat. Odată mânia lor eră la culme. Femeia lovise de trei ori cu pumnul în masă. Bărbatul lovise și el de trei ori cu pumnul în masă. Dar când eră să loviască a patra oară, își aduse aminte cât de mult își iubește soția și, cu toate că avea dreptate să fie mâniaș, se opri. Cu mâna cu care lovise în masă, își îmbrățișă soția, o strânse la piept și o sărută pe frunte. De îmbrățișarea asta femeia se simți foarte tulburată; ea începuse să plângă și să suspine... Bărbatul plecă în ale sale, dar când se reîntoarse acasă, nevasta lui nicăiera. Ea fugise, lăsând pe-o mescioară această scrisoare: „Tu știi, dragă bărbățele, cât te iubesc. În afacerea în care ne-am certat, tu aveai dreptate. Dar n'am putut să mai rămân la tine, deoarece nu mă puteai răni mai adânc de cum ai făcut-o. Că m'ai sărutat, pe când te insultam, cu toate că erai în drept, nu ți-o pot ierta. Nu există o bătălie și o insultă mai mare ca siguranța cu care ai căutat să mă îmblânzești. Mărinimia ta a fost vulgară. Te credeam croit din o stofă mai bună. Dar m'am înșelat în tine. Adio. Indurerata ta Elena“. — Atât.

Un capriciu de femeie, redat foarte luminos într-o schiță miniaturală. Dacă scriitorii noștri ar încerca să imite acest procedeu, câte pagini de proză de prisos ar rămâne netipărite!

Gh. Dumbravă.

Pulbere.

Duc la cer, drumurile ce nu cobor în iad. Între rău și bine, nu curge nici o apă...

Cu tot jocul cuvintelor noastre, nu trăesc decât minunile naturii.

Poezia arde în noi ca și comorile în mintea poporului. Săpăm demultiori cu risicul nebun de-a ne pierde mintea... Diavolul, desigur, Diavolul!

Căți nu s'ar mai face Kriști, dac'ar mai fi Magdalene?!

Nu găsesc ceva mai stupid decât pesimismul! Vieța trebuie să fie prototipul izvoarelor de munte: alergare și ropot, sbucium și legănare, îndârjire și seninătate; trebuie să semene cu cerul și cu pământul; să bea din soare și să se-astâmpere cu 'nghetul polurilor. Moartea, trebuie privită ca o mare și 'nțeleasă ca o premenire...

Sau, poate, e în perspectivă un nou „pact“, asămuitor pactului din 1906, care a adus Vienei atât bine și țării atât rău și s'a sfârșit cu criza actuală...?

Viena ar fi putut și ar fi trebuit să învețe din istoria acestor trei ani de domnie coaliționistă că prin „pacturi“ nu se poate asigura liniștea internă și nu se pot rezolvi crizele decât pentru un timp foarte scurt și numai ca să izbucnească din nou cu forță îndoită.

Într'un singur lucru, cu siguranță, nu se va înșela nici de data aceasta, anume că actualii politicieni maghiari, de dragul puterii, sunt gata orișicând să calce în picioare și principii politice și morală publică. Viena își va putea asigura liniștea pe alți trei ani însărcinând din nou coaliția cu alcătuirea guvernului sub condiții umilitoare pentru partidele coalițate și favorabile pentru Coroană... Dar nu va putea face să dispară chestiunile grave cari, rămânând nerezolvite, vor da naștere, iarăș și iarăș, la noi conflicte și crize.

Viena va trebui să se hotărască odată să rupă definitiv cu politica ei de șovăială dubioasă. E acum cel mai priincios moment. Ar fi o greșală mare dacă Viena, prin însărcinarea din nou cu alcătuirea cabinetului, ar contribui la reabilitarea guvernului coaliționist, pe care a reușit atât de bine să-l compromită înaintea tuturor.

Reabilitarea unor astfel de oameni nu poate fi în interesul politicii Vieneze, oricare ar fi această politică...

Amânarea rezolvirii crizei nu poate să însemne că Viena ar dori să se înțeleagă din nou cu șefii coaliției... Nu poate să însemne decât un singur lucru: vrea să le dea răgaz să revină la sentimente mai bune; iar dacă nu vor reveni — *înlături cu ei!*

Și în lupta aceasta Viena va avea concursul tuturor partidelor cinstite și sprijinul tuturor cetățenilor cinstiți din țară...

„Tribuna“ publică dela un corespondent al său din Budapesta, următoarele:

„Aflu din izvor sigur că ministerul instrucțiunii publice, contele Apponyi a trimis un agent al său la Sibiu care va declara I. P. S. Sale mitropolitului I. Meșianu că este dispus a retrage ordonanța sa de a se face catehizarea ortodoxă în ungurește, dacă în schimb sinodul din Caransebeș va alege episcop o persoană care să corăspundă nu în privința bisericească numai ci și exigențelor guvernului, dând garanția că se va obține de orice manifestatăii politice.“

Ne îndoim de exactitatea acestor rânduri, fiindcă tot nu credem capabil pe un șef bisericesc de-al nostru, să facă târg în astfel de chestii importante.

De altfel așteptăm și de se va cere vom mai vorbi.

Se laudă secătura de Siegescu venit zilele aceste din nou pe capul profesorilor și elevilor seminarului din Sibiu, în fața cărora face pe grozavul burzuluindu-se pe ungurește. Se laudă că pentru comentariul ce-am făcut vizitei lui în Sibiu ne-a intentat proces de pressă: unu, două, trei... Tot asemeni se laudă că ar fi intentat proces și „Tribunei“, „Luptei“, etc... Să-l vedem pe incomensurabilul fleac înaintea judecătii. Ne ducem bucurosi la curtea cu jurați să repetăm credințele noastre.

Dl Iorga insultă în modul cel mai trivial acel mănunchiu de oameni desinteresati cari grijesc de soartea acestei reviste. Din prilejul propunerii ce-am lansat pentru primirea moștenitorului de tron, — dl Iorga ne aruncă vorbe grosolane pe cari le cunoaștem din jargonul specific al gazetelor de bulevard... Noi nu ne lăsăm târîți pe terenul injuriilor în discuțiile publicistice, fiindcă între altele avem în program și curățirea presei noastre de urtele burueni balcanice. Nu vom folosi rețeta de care ne mirăm că nu se sfiește dl Iorga și nu vom răspunde în tonul d-sale, fiindcă ni-e rușine obrazului. Constatăm însă că dl Iorga n'a vrut să înțeleagă propunerea noastră pe care o interpretează fals. Noi nu am sfătuit „pe Români să iasă la drum cu mâinile întinse spre pomană“ cum spune dl Iorga, ci am spus că tocmai demnitatea noastră pretinde să ne afirmăm existența prin o manifestație care să arete că trăim și așteptăm.

Este exact acelaș sentiment care îndrumă o seamă de Români transilvăneni așezați în țară să lanseze un apel pentru a se înfățișa în număr mare la Sinaia, ca să salute pe moștenitorul de tron. Acest apel e iscălit între alții de dnii Slavici, A. C. Popovici, Gh. Bogdan-Duică, etc... Rugăm pe dl Iorga să tăbărască asupra acestor domni și pe noi să ne lase în pace. Avem alte lucruri de făcut, mult mai utile și mai edificatoare decât o discuție cu iritabilul apostol dela Văleni.

În legătură cu articolul „Dublă perfidie“ publicat în numărul trecut al revistei noastre, în care arătam mistificările ziarului „Budapesti Hirlap“ cu privire la călătoria scriitorului Scotus Viator în România, facem loc declarației de mai la vale, publicată de scriitorul englez în gazetele maghiare, care întărește întru toate spusesele noastre:

„Două articole apărute în ziarul d-voastră sub titlul „Scotus Viator și naționalitățile“ (în 25 Maiu) și „Scotus Viator în România“ (27 Iunie) mă înfățișează ca pe ostașul cel mai activ și mai îndărătnic al politicei anti-germane și anti-maghiare și slavo-file. Firește, nu sunt vinovat pentru faptul că ziarul d-voastră supraveghează atât de mult activitatea mea.

Protestez însă cu cea mai mare hotărîre împotriva părerei că a-ș fi aderentul vre-unei politicii anti-germane. Ar fi o muncă zadarnică cu desăvârșire de a căuta prin lucrările mele măcar o frază îndreptată împotriva Germaniei și a germanilor. Dimpotrivă am publicat în revistele „Spectator“, „Zukunft“, și în alte ziare în mai multe rânduri diferite apeluri spre a întări înțelegerea anglo-franceză și în timpul crizei internaționale din iarna trecută, m'am silit să apăr într'o broșură germană „Britische Politik und Balkankrise“ politica noastră împotriva cauzei de anti-germanism ce i s'a adus. Pentru mine apropierea germano-engleză este un ideal pentru viitor.

Politica ungurească actuală față cu naționalitățile o osândesc pentru că slăbește puterea monarhiei și mână apa spre moara Rusiei, și pentru că prin ea

Apus.

*Ca magul înțelept ce trece vieața
Ingândurat, strecuri împărăția-ți
De raze orbitoare, Soare-al zilei,
Pe-a cerului învălurată mare.*

*Te duci mereu de veacuri, picurându-ți
Mai însetat din clipă 'n clipă vieața —
Și nu gândești nicicând ce lași în urmă
Tu mergător 'naintea-atâtor vremuri!*

*Și-acum tu pleci... și-acum te văd schimbându-ți
Și fața și vestmântul și căldura!
— Te duci sământă vecinic'a luminii
Și neamul meu îl lași în întuneric!*

*...Te 'ngândurează-a-apelor vâltoare,
Scânteile vieții și seninul
Atâtor nopți trecute 'n vecinicie —
Și n'auzi gemătu de moarte-al nostru!*

*Nici schingiuirea lanțurilor negre,
Nici biciul crunt, semănător de moarte,
Nici iadul blestemat în care naștem —
Tu nu le vezi, ochiu darnic de lumină!...*

*Și 'n noaptea ce urmează cugetări-ți
Văd gândurile noastre risipite:
— O 'ntreagă lume de cerești credințe
Ne-o 'ntuneci apunând-acuma, Soare!*

*Tu nu câștigi, nici pierzi din strălucirea-ți
De-orânduiești sau de 'nvrăjbești popoare —
Nici caldul tău nu 'nghiață de vr'odată
Cutremuri, pățimaș, tu, stâlpii lumii!*

*— Și-acum de-ații urechea ta de raze
La 'nsângeratul piept ce zace 'n chinuri,
Cu firea 'ntreagă tu ne-auzi durerea:
— Lumină!, vrem lumină, Soare-al vieții!*

*...Din munții tăi bogați, din răsărituri
In cure lumea și-a 'nchiegat altarul
— Avrame tu, păinjeniușul vremii
Sdrobește-l și te-arată Românimii!*

*Ca fulgeru văzduhului, străbate
Moșia ta în care-ți dorm strămoșii!
Mormintelor, tu, noi morminte sapă
Și neamul din noroiu-acu 'l ridică!*

*La glasul tău răspundă codrii falnici!
Carpații, muchile să-și însenine!
Cu neamurile lui, te-ascultă Oltul!
Și Mureșul va 'mprejmu cetatea-ți!*

*Din fermecate tulnice, din buze
Invinețite de dureri și foame,
Purcedă învierea și chemarea
Intregului tău neam, la legea vieții!*

*— Va fi și Horia printre noi, Avrame!
Și setea de dreptate oțeli-va,
Cum piatra se 'ntărește 'n cursul vremii,
Norodul ce te-așteaptă 'n veci, pe tine!*

*— De vii acum, tu, schimbi catapiteasma
Durerilor de secolî ce ne-apasă!
— La vieață chemi și pietrile și iarba
Și 'n răsărire, tu, ne schimbi apusul!...*

D. Marcu.

apropierea anglo-germană, atât de necesară pentru Europa întâmpină anevoințe tot mai mari. După părerea mea, pentru un genial om politic ungar, n'ar fi cu totul târziu de-a câștiga naționalitățile pentru politica sa și de-a realiza în acest chip — singur cu putință — visul imperiului unguresc. Deoarece însă, cu regret nu văd în acest timp atât de critic un astfel de om, sunt nevoit a judeca viitorul rasei ungurești în chip foarte pesimist, și a condamna cu toată asprimea greșelile politice, cari au pricinuit criza de acum. Cât privește bănuiala ziarului, cumcă acțiunea naționalităților din Ungaria, mai ales a românilor, ar fi ajutată cu bani din România, ideea aceasta îmi pare atât de caraghioasă, încât mărturisesc că nu merită să mă ocup serios cu ea“.

REVISTA POLITICĂ.

Ședința Camerei. În urma cererii deputaților croați, președintele Camerei a convocat deputații Camerei la ședința pe ziua de Luni, 5 Iulie.

Obiectul ședinței a fost anunțarea violării imunității deputatului croat Novoselo. Cazul a fost dat spre studiere comisiei de imunitate, care în aceiaș ședință și-a și prezentat raportul.

Raportul acesta, prin care se constată violarea imunității deputatului Novoselo, a fost luat la cunoștință fără discuție și comunicat ministrului-președinte Wekerle.

Ședința s'a ridicat, apoi, fără să se intre în discuția altor chestiuni.

Libertățile în Ungaria. Tribunalul din Târgul-Mureșului a pus sub acuză „pentru agitație“ pe părintele Gheorghe Tulbure din Viștea. A „agitat“ în contra ideii de stat printr'un discurs rostit la o adunare populară.

Redactorul ziarului social-democrat „Népszava“ a fost condamnat, tot pentru „agitație“, la 6 luni închisoare de stat și 1000 cor. amendă.

Ziarelor românești „America“ și „Românul“ din America li s'au detras debitul poștal pentru Ungaria.

Apusul de soare al coaliției e demn de răsaritul lui.

Audiența lui Wekerle. Duminică președintele cabinetului demisionat a fost primit în audiență de către Maj. Sa Regele care a comunicat lui Wekerle dorința Sa ca până la rezolvirea definitivă a crizei, cabinetul coaliționist să conducă și pe mai departe, în mod provizor, frânele guvernului.

Wekerle a răspuns că fără consultarea celorlalți membri ai cabinetului au poate să se declare, dacă primește sau nu însărcinarea regelui.

Intors la Budapesta, Wekerle a convocat numai decât consiliul de miniștri. În acest consiliu s'a hotărât apoi, ca guvernul să primiască conducerea provizorie a agendelor și pe mai departe, dar numai sub condiția ca miniștrii demisionați să fie din nou numiți să alcătuiască un guvern de coaliție, care la toamnă își va da din nou demisia.

Maj. Sa, probabil, va accepta propunerea aceasta și până la toamnă, luna lui Septembrie, nu vom scăpa de oblăduirea coaliționistă.

Misiunea lui Lukács. Tratatul fostului ministru de finanțe Lukács Lászlo, numit *homo regius* — n'au avut rezultatul dorit. Atât comitetul executiv cât și plenul partidului Kossuthist au hotărât cu unanimitate — după cum am anunțat deja — să respingă propozițiile lui Lukács, deoarece partidul independist nu se poate dimitte (!) să alcătuiască un cabinet sub patronagiul unui ministru liberal!

Lukács s'a întors la Viena, pentru a comunica Maj. Sale rezultatul tratatelor sale.

Primit în audiență în două rânduri, Lukács a expus Maj. Sale atât decursul tratatelor, cât și cauzele cari i-au zădărnicit încercările.

Maj. Sa a luat la cunoștință expunerile lui Lukács, fără să-i comunice hotărârea Sa în ce privește intențiunile Sale. Lukács, în urmare, s'a întors din nou la Budapesta.

Aici a declarat, în clubul vechilor liberali, că:

„Misiunea mea veche o am și acum. Deocamdată nu voi mai urmă tratative cu nimeni, până nu voi primi alte îndrumări dela Maj. Sa. Asta se va întâmpla numai după întoarcerea Maj. Sale din călătoria sa la Ischl. Atitudinea

partidului independist a îngreunat mult rezolvirea pacinică a crizei. Acest partid crede că va putea obține împlinirea tuturor cererilor sale și prin aceasta a zădărnicit rezolvirea crizei“.

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ.

În legătură cu monumentală monografie a arhierului Șaguna, ce dl prof. I. Lupaș publică, va apare în curând și „Activitatea literară a mitropolitului Șaguna“ (studiu istoric-literar) datorit amicului și colaboratorului nostru, Gh. Tulbure, nou alesul asesor consistorial la Oradea-mare.

Aristocratul din Focșani. Elevul detractului poet Macedonschi, dl Duiliu Zamfirescu, publică în „Convorbiri Literare“ o ridicolă donchișotiadă, în care revista noastră și conducătorii ei sunt insultați. Pe cum în discursul de recepție arma d-lui Zamfirescu a fost insulta, nu ne putem aștepta ca apărarea sa să fie mai cuviincioasă. Privim zimbând la svârcolirile d-sale, cari nu ne ating, și ne pare bine că, prin articolul nostru, i-am prezentat oglinda în care s'a recunoscut. Dar vom reveni.

Ne-am speriat zilele aceste deschizând cel mai proaspăt număr din blagocestiva revistă „Păstorul sufletesc“ care apare în Șimleul-Silvaniei. Am dat de chipul unui ometeu în loc să găsim pe curiosul Niculaie sau alt sfânt părinte... Știți cine? Dr. Elie Dăianu, protopopul Clujului... Vai, vai onoraților și preonoraților ce-ați greșit de vă pedepsește tatăl ceresc?

Cine se aseamănă, se adună. După dl Densușianu, vine și Al. Macedonschi de ia apărarea fleacurilor rostite de dl Zamfirescu la Academie. Cu această ocazie, Macedonschi își revendică sieși paternitatea „ideilor“ d-lui Zamfirescu! Publicând un articol în ziarul „Biruința“, prin care anunță o întreagă campanie antipoporanistă, iată ce zice Macedonschi:

„Dl Duiliu Zamfirescu, poetul senin al culmilor (cum rămânem cu „sublimul absurd?“ Nota Red.) și care, pe lângă că reprezintă în Academie îndrumarea către puritatea artistică, însemnează în acest înalt corp consfințirea mișcării dela „Literaturul“, a tulburat adânc pe cei cari prăvălesc literatura română către mocirla lipsei de carte“...

Duhovnicul...

de Victor Eftimiu.

Când ucenicul de tipografie i-a adus întâiul exemplar din ultimul său roman, Alexe Noureanu simți o bucurie asemănătoare cu cea dela primul său volum. Trecuseră aproape treizeci de ani de-atunci, și el retrăia acum aceleași clipe. Romanul la care lucră de ani întregi, eră gata în sfârșit. Alexe Noureanu își frecă barba căruntă și răsfoia cartea, cu licăriri de fericire în ochii săi neastâmpărați.

Paginile scrise cu trei ani înainte le uitase aproape și le recitea acum nerăbdător. Din când în când, ridică ochii, privea pe fereastră ca să-și amintească în ce împrejurări isprăvise cutare capitol și-și frecă iarăș barba, sburlită de un surâs. Așteptă nerăbdător „cuvântul criticei“. Ciudat. Aproape douăzeci de volume tipărise el în șir, fără să se sinchisească de glasul presei. Acum însă, după o întrerupere de zece ani, după călătorise nelncetat, ca să se odihnească, — găsisse lucrurile schimbate în țară. Oameni noi erau la modă, scriitorii vechi păreau cam demodați, iar cei cari mai tipăreau pe ici pe colo câte un articol îndrumător, miroseau a vremi patriarhale. Erau onești în sfaturile lor și foarte nesinceri. „Publicul cititor“ credeă și el că bătrânii sunt cam în urmă, dar îi citea cu venerație, în amin-

tirea clipelor de „înălțare sufletească“ de acum douăzeci de ani.

Gazetele vorbiră. Recenzenții dela ziare însă, rămăseseră aceiaș raportori superficiali, incuți și lingușitori, — ca și în zilele vechi. La reviste, îl întâmpinără tradițiile moștenite dela nestorii criticei de odinioară: unele îl laudau din cale afară, iar altele găseau noul roman inferior celorlalte. Un singur glas îl mulțumi pe deplin. Un scriitor tânăr îl ridică în slavă, cu fraze umflate și poetice, la o revistă nouă, care-și propunea respectul pentru trecut. Recitind darea de seamă din „Facla retrospectivă“, Alexe Noureanu se gândi la autorul articolului: un tânăr slăbuț, cu ochelari, cam adus de spate și veșnic obiectiv.

— Hm! Da, da!... murmură în barbă, cunoscutul scriitor.

„Băiatul ăsta într'adevăr are talent. Păcat că nu i-am dat atenție mai multă până acum... Ia stai... Anul trecut a tipărit o broșurică impresionistă. Aha! Da știi că nu eră rea? Hm! Îmi pare rău că nu l-am felicitat... Păcat!“

Și ca să-și amintească stilul tânărului critic, Alexe Noureanu mai citi odată sfârșitul recenziei:

„...personagiile se mișcă într'o lumină vie. Situațiile psihologice denotă o profundă cunoștință a sufletului omenesc, iar cadrul în care se petrece acțiunea e plin de poezie, de realism.“

Ceeace e însă caracteristic în noul roman al maestrului e arta cu care d-sa diseacă sufletul femeesc. Nu e cută a acestui suflet, atât de complicat, pe care dl Alexe Noureanu să n'o cunoască. Personagiile feminine din „Inimi cernite“ sunt atât de bine zugrăvite, atât de bine desprinse din viața reală, încât ne par că trăesc aievea. Dl Alexe Noureanu cunoaște toate fazele prin cari trece un suflet de femeie: dela întâile vise ale iubirei, până la scepticismul bătrânelor în agonie, — d-sa a redat în „Inimi cernite“ tot ceeace se poate cunoaște, tot ceeace se poate citi într'o inimă de femeie.

Aici, o seară de Maiu când copila de 18 ani a simțit întâia strângere de mână vinovată, și a tresărit de fericire, de teamă; dincolo, melancolia unui amurg de toamnă, când alta s'a despărțit de iubitul ei și a rămas să plângă singură, însoțită de foșnetul pădurii. Simțim și noi parcă durerea din sufletul ei și înțelegem cât se sbuciumă inima simțitoare a celei părăsite. Dl Noureanu ne transportă în odaia de culcare a unei tinere femei, care și-a înșelat bărbatul întâia oară și tremură de rușine, de teamă, la gândul că omul cinstit care și-a legat viața de ea pentru totdeauna, — o va privi în ochi și va citi acolo grozavul păcat. În altă parte, d-sa ne face să vedem cât suferă o femeie care a fost măritată fără voia ei cu un bătrân... în sfârșit, ne descrie starea sufletească a unei bătrâne, care

Vorba cu „tulburarea“ noastră, calea-valea! Dar mărturisirea, că discursul dlui Zamfirescu „Insemnează consfințirea mișcării dela Literatură“, trebuie reținută, căci prin ea totul se reduce la adevărata valoare și dl Zamfirescu e apreciat după merit.

Dl Ion Adam a tipărit în editura „Minervei“ un volumaș de proză sub titlul „Voia mării“. Deși inegal ca valoare artistică, dl Adam povestește și descrie totdeauna interesant și nu putem decât să ne bucurăm, văzându-i hărnicia din urmă.

Despre poeziile domnișoarei Ecaterina Pitiș apărute zilele aceste tot la București, într'un volum foarte simpatic ca înfățișare, vom vorbi mai pe larg în unul din numerele viitoare.

Domnul Gârleanu, care se ocupă și cu cercetări pe terenul istoriei noastre literare, ne-a făcut un bun serviciu, adunând în volum o parte din opera modestă literară a lui Costache Negri. Numele acestui ilustru patriot moldovean, atât de strâns legat de istoria mai nouă a statului român, eră prea puțin cunoscut în cercurile mai largi ale cetitorilor. Meritul lui, firește, este a se căuta mai mult în direcția politică și socială a activității sale, căci în literatură a fost mai mult un diletant. Volumul editat de Gârleanu ni-l desvălește pe Negri și ca un om de gust, ca un prozator dibaciu și un iubitor de rime sonore. Iar prefata cărții pune în evidență simpatica personalitate a acestui bărbat. Cartea este deci binevenită.

O afacere literară scandalosă. Se știe că acum câțiva ani niște domni din București, oameni politici și foști publiciști — ca dnii Disescu, N. Xenopol și Pătrașcu — au convocat și au izbutit să țină un congres general pentru protecția literară. Urmarea acestui congres a fost, că cei-ce l-au inițiat au hotărât să intre și România între statele cari își apără reciproc protecția literară. S'a făcut un proiect de lege și Camera română a și votat acest proiect, prin care se stabilește o convenție cu Franța în privința protecției literare. Zadarnic a protestat presa literară, spunând că acel congres s'a ținut fără știrea literaților, zadarnic se spunea, că suntem încă un popor prea rămas în urmă, pentruca să ne închidem granița și să punem

condiții grele pentru traducerea operelor străine în limba noastră. Legea s'a votat. Cu toate acestea însă autorii au continuat să traducă. La Teatrul Național s'au jucat piese franceze. Bibliotecile populare au editat autori francezi și fără a avea autorizația lor, sau a editorilor din Franța. Ce se întâmplă? Zilele aceste s'a prezentat la București dl Edouard Silvercruys, mandatarul societății oamenilor de litere din Paris și ș-a reclamat, în numele legii, drepturile de autor. Dela Teatrul Național — după cum se aude, — a reclamat o sumă de peste zece mii de lei; dela editorii Socec, Alcalay, „Minerva“ alte sume considerabile. Din pricina asta o vie indignare s'a născut în cercurile scriitorilor și editorilor români. Probabil însă și unii și alții vor trebui să plătească Franței acest tribut intelectual.

D. M. Dragomirescu, viteazul și obiectivul critic dela „Convorbiri critice“, care și-a luat sarcina de... purcător al literaturii române, a fost prins cu mâța'n sac.

Reproducem, dintr'un articol asupra d-sale, apărut într'un ziar de la noi, următorul fragment:

„... e cam plictisitor când caută în orice poezia a unora, influența colaboratorilor săi incolori, — dar această manie e foarte explicabilă. Când veți întâlni în stradă un om care se bate cu pumnul în piept și în loc să-și vadă de treabă, strigă că lumea e plină de hoți și că el n'a furat nimic, veți bănuși îndată că omul acela e hoț.

Ca să nu i-se impute niciodată că d-sa numai că nu traduce pe Faguet, într'atâta îi imitează stilul, — dl Mihail Dragomirescu caută la alții influențe, imitații și pastişuri!... Procedul e vechiu, dar continuă să prindă...“

La Paris, în fața vestitului local de baluri, Bullier, — despre care vorbește în romanul său „Două neamuri“ dl Sandu-Aldea — e o cafenea mare, unde s'adună în fiecare seară câțiva poeți și artiști, printre cari Jean Moreas, cunoscutul poet, Paul Fort, fondatorul teatrului de artă, și alții. Acești domni beau absint și încep discuții teribile asupra viitorului artei dramatice și picturale în Franța, enunță teorii noi și vorbesc despre opera lor viitoare, care va revoluționa universul. Toate acestea nu supără pe nimeni, dar „epatează“ puțin pe burghezii liniștiți, cari vin să audă un ceas, muzica din grădina Luxemburgului.

Un amănunt amuzant: aproape în fiecare an, spre vară, ceata poezilor se ceartă cu patronul cafenelei. O ruptură inevitabilă urmează și trubadurii se mută la altă cafenea, în rue de Rennes. Dar în fiecare toamnă, credincioși trecutului, ei vin să-și reia locul, la cafeneaua de peste drum de Bullier...

Norocul lui Nea Niță.

Nea Niță Răducanu e sub-șef de birou la Primărie. A trecut de curând în al patruzeci și șaptelea an, dar se ține tot bine. Nici un fir alb, și urcă scările ca un flăcău. Nu se dă nici pe unul de douăzeci. Așa o spune, ori de câteori i-se ivește prilejul. Mai ales când îl năcăjește șeful cu întrebarea:

— Cum o mai duci cu bătrânețele, nea Niță? Atunci îi răspunde înțepat:

— Ca și dumneata cu tinerețele, d-le șef.

Cu toate că la drept vorbind și domnu Arghirescu, șeful, îl scurtează de pe urmă cu vârsta.

Apoi, nea Niță își pironeste ochii în dosare, tușește ca să-și dreagă glasul, și vorbește singur ca o moară hodorogită:

— Uite, așa cum is eu, nu mă dau pe unul de douăzeci. Lucrez fără ochelari; duc în spete cât șapte, și hrănesc nouă guri. Slavă Domnului, că zăprăslea de-abia la Sf. Nicolae implinește anul. Nu mă vait de bătrânețe, mare domnule șef, ci de năcazuri și de ne avere. Sărăcia arz-o para focului, a trăit bine cu tata dar s'a imprietinit și cu mine. Ne îngăduim unul cu altul, ce să-i faci!? Vieață! Omul trăește să lupte cu nevoile...

Scoate apoi tabachera din buzunar, o bate pe margine, răsucește o țigare și dă drumu la rotocoale de fum, care se imprăstie în juru-i ca o pânză de paingin...

În urmă se face tăcere. Toți își caută de lucru. Se aude doar răsfoitul dosarelor și hârșitul penței lui nea Niță, care serie năcăjit cu tocul veșnic aplecat.

Focul trosnește în cămin, iar geamurile sunt aburite. Vântul se ceartă pe la încheieturile ferestrelor, pe când zăpada se cerne din văzduh invărtită. Zurgălăii de-abia se mai aud trecând în goană, iar un găzar își strigă marfa cu glasul leneș, târăgănit.

E ceasul numai patru, dar întunecul îmbracă din ce în ce camera. Luminile încep să se aprindă prin biurouri.

se pomenește într'o zi de iarnă în cimitirul unde doarme cel dintâi om pe care-l iubise. Cât de profund omenească e scena când bătrâna izbucnește în plâns și sperie corbii cari croncăneau pe o cracă de lângă mormânt!

Femei, citiți „Inimi cernite“! El e scris pentru voi; sunt inimile voastre acolo, inimile voastre sfâșiate de dureri. Precum un medic diseacă un corp omenesc și-i cunoaște toate tainele, așa și scriitorul — doctorul sufletesc — pătrunde în adâncul conștiinței voastre, caută leacurile și vindecă rănile prin sfaturile lui alinătoare. Duceți-vă la el, spovediți-vă cu mâna pe inimă și veți ieși de-acolo cu sufletul ușurat, și dornic de vieață...“

Sfârșitul eră cam confuz: ce trebuie să facă femeile? Să se ducă la Noureanu acasă și să-i ceară sfaturi, — ori eră numai un simbol, — adică să-i citească romanul și după ce-l vor citi să aibă dragoste de vieață?

Autorul romanului „Inimi cernite“ nu prea înțelegea nici el, — dar în sfârșit, găseă că recensia e admirabilă.

Intr'o zi, o cucoană în doliu veni la el și-și ceru iertare că

„...viu așa, fără să vă cunosc. Am citit însă cartea d-voastră „Inimi cernite“ și am văzut ce bine ne înțelegeți pe noi, femeile.

— Vă mulțumesc, doamnă! răspuse Noureanu îndreptându-și cravata. Vă rog, luați loc...

— Și fiindcă numai d-voastră m'aș putea mărturisii, permiteți-mi vă rog...

— Sunt fericit, doamnă...

Și cucoana în doliu îi povesti într'o jumătate de ceas și pe nerăsuflăte, toată vieața ei de până atunci. Avusese un bărbat bețiv, pe care-l călcăse o căruță și acum, fiindcă răposatul fusese funcționar al statului, nu știă cum să facă să i-se dea pensia întreagă.

Noureanu, cam emoționat de vizita cucoanei, voiă cu orice chip s'o facă fericită și cu dragoste de vieață. Li făgădui că o să intervină pe lângă un prieten influent, îi sărută mâna și o conduse până la scară.

Se vede însă că doamna în doliu aveă rubedenii nefericite, fiindcă o grămadă de cucoane veniră să se spovedească romancierului. Noureanu își luă rolul în serios, la început. La urmă însă, i-se urise cu duhovnicia. Damele cari veneau la el nu erau din elită, așa cum credea el că sunt cele cari au conștiința încărcată, — ci neveste și văduve de portărei și șefi de birou. Una îi spunea că trăește rău cu bărbatul, alta că i-a urcat proprietarul chiria, iar cele mai multe, îi povesteau întâia dragoste cu un ofițer, pe care nu l-au mai văzut niciodată de atunci, — și rugau pe romancier „s'o scrie“.

Alexe Noureanu se săturase. E drept că indeletnicirea lui din ultimile luni îi dase subiecte de povestit amicilor. Nici o vizită însă nu-l impresionase adânc, într'atâta încât să-i dea prilej de o nuvelă. Se hotărî să-și închidă biroul de spovedanii și să se mute aiurea.

Tocmai recitea — pentru a suta oară poate — recensia tânărului cu ochelari și obiectiv, când, o bătaie sfioasă în ușă îl trezi. O școlăriță de șaptesprezece ani, cu trăsături foarte distinse, îngălbenise așteptând. Când își vări Noureanu barba prin crăpătura ușei, copila tresări și începă să tremure. Voi să se întoarcă, dar glasul blând al scriitorului o oprî.

— Poftim domnișoară... nu te speria... pe mine mă căutai?...

— Da, domnule Noureanu...

Fetița prinsese curaj. Își puse ghiozdanul pe un scaun și rămase așa în picioare. Noureanu o privi de sus până jos. Părea a fi de neam mare, fiindcă purta uniforma unui foarte scump pension de domnișoare.

Aveă de altfel obrazul palid, mâinile fine și o privire pudică, cum numai fetele oamenilor bogați au.

— Domnule Noureanu, am citit...

— Romanul meu „Inimi cernite“ și vîi să te spovedești... Poftim, ia loc...

— Da... Nicu...

Tânăra domnișoară se emoționase și eră gata să plângă.

Trandafirescu, un tânăr licențiat, așezat cu biroul în fața șefului, rupe tăcerea și zice:

— Te-am văzut asară cu o damă, nene Niță. Eșei dela „Balonul de aur“. Par'că mai întineriseși. Te încondurai pe lângă ea ca un curcan înfioat. Ce daruri i-ai făcut?

Infuriat, nea Niță răspunse:

— Ia priviți-l măi băeți, face pe deșteptu. Bine cavalerie, nu ști că eră sora nevastei? De ce vorbești ca un zăpăcit? Ori, ți-s'a făcut de scărpinat? Ia-ți sama la vorbă bre, că ești om cu tuleie la gură, *licențiat* în regulă și copil de oameni cum se cade. Pe tată-tău îl cunosc. Nu-i sameni cum nu samăn eu cu Vlădica!

Atunci, șeful ca să-i domolească năcazul îi zise:

— Nu te mai supără de geaba, nene Niță. Nu ști că Trandafirescu e un flecar. Par'că nu-ți cunoaște el neamurile! Mai zilele trecute v'ați găsit și rude. Ce te mai amărăști...

— Lasă-l în pace, domnule șef, răspunse Trandafirescu. Desară ne împăcăm noi la un păhar cu bere.

În urmă se făcu iar liniște. Pendula din perete bătă ora cinci și jumătate. Fășiutul dosarelor nu mai contenea, iar penița lui Nea Niță tot ronțâie pe hârtie ca un cariu într'un lemn putregăit...

Când sună ora șase toți se ridicară și strânseră hârtiile prin saltare, și porniră grăbiți spre oraș. Cel din urmă plecă Nea Niță. Până își răsuci o țigare, până își drese barbișonul, și îi curăță camelierul șoșonii, se făcu șase și jumătate. E om cu dichisuri. Nu poate ieși așa oricum în oraș; ca oricare țingău, ca Trandafirescu bunăoară, pe care nu-l prea are la inimă.

Dupăce își puse șoșonii și mânușile, își curbări capul în blana cu gulerul ridicat și porni încet spre berăria Gambrinus. Numai un țap cu o ridiche și șterge-o Niță acasă, unde te așteaptă coana Mândica cu ciorbă bună și cu rachiu fierț...

*

Eră în ajunul Sf. Nicolae. Ne găseam vre-o patru prietini în jurul unei mese la berărie. Toți eram cu voe bună. Povesteam nimicuri din viața de toate zilele. Deodată apare înaintea noastră nea Niță Răducanu. Eră cu nasul roșu de ger și își frecă urechile înghețate.

Îl primirăm cu urale de bucurie și comandăram numai decât cinci halbe.

— Nicu nu te mai iubește, nu-i așa, domnișoară?...

— Ba da, dar zice că eu nu-l mai iubesc și acum vrea să-mi dați d-voastră un bilet. Zice că dacă vă uitați la mine o să ghiciți dacă-l iubesc sau nu, fiindcă și el a citit romanul și știe că d-voastră cunoașteți inimile femeilor...

Alexe Noureanu căzuse par'că din lună. Nu știă dacă trebuie să rădă ori să se indigneze. Rămase pe gânduri. Afacerea eră foarte bizară, foarte neașteptată. Simțea că aici se ascunde multă perfidie, multe intrigi, multă vanitate, — și nu știă cum s'o descurce.

Mă rog, cine eră acel domn Nicu?

— Ce e Nicu, domnișoară?

— Elev de liceu și poet, domnule Noureanu.

— Buun!... Da dacă nu-ți dau eu biletul, ce o să facă el?

Școlărița începă iar să tremure.

— A spus că are să facă curte Adelei; zice că ea e mai potrivită cu el, fiindcă are ochi albaștri și el li are negri...

Noureanu căză pe gânduri. În creier i-se făcea lumină. Nicu — poet — elev de liceu — ochi albaștri — ochi negri.

— Ascultă domnișoară, știi de ce îți cere Nicu biletul? Ca să-l arate domnișoarei Adela; să se laude cu el la dansa și s'o cucerească. Trebuie să știi că așa e obiceiul bărbaților: când vor să câștige o femeie, se laudă că alta îi iubește la nebunie... Pricepi?...

Unul una, altul alta, din vorbă 'n vorbă ne fură vremea. Când băgarăm de seamă eră ceasul zece.

— Încă un rând băeți, la botul calului, și în urmă plecăm, zise nea Niță. Până atunci să vă istorisesc cum m'a persecutat norocul acum doi ani când eram să fiu înaintat șef de biuro. Dar, să nu vă pară născociri de ale mele, căci cele ce vă voi spune s'au întâmplat cu adevăr.

— Taci nene Niță, întrerupse Trandafirescu.

— Pe onoarea mea, dacă vă mint. Mă știți voi că niciodată nu spun palavre.

Eră aproape de întâi Aprilie. Se creiaseră prin budget, la noi, trei locuri de șef de biuro. Două la Contabilitate și unul la Verificări. Îmi ziceam: Bravo, Niță, acum îți vine și ție rândul.

Dar cum știu că *licențiatii* sunt preferați înaintea noastră, a *netetralilor*, mi-am zis: Bagă de samă Niță să nu te protestezi la bătrânețe, căci altfel rămâi și acum de căruță!..

M'am, dus atunci la deputatul X. și l-am rugat să vorbească primarului. M'a primit foaarte bine, m'a bătut pe umăr, și mi-a zis: Nene Niță, să fi sigur. Joi viu să vorbesc cu primarul; și face el pentru mine, mai ales că acum de curând nu i-am cerut nici un serviciu. Dar, vezi și dumneata, când vor fi alegerile.... Lasă pe mine, i-am răspuns.

Ce credeți că s'a întâmplat?

În ajunul fericitei zile, cum dracu alunecă nevasta deputatului pe scară nu știu, căci s'a rostogolit ca un măr de sus până jos; și cum eră gravidă, înțelegeți că trei zile a fost între viață și moarte. Pas atunci, Niță de mai calcă pragul deputatului ca să-i amintești de promisiune. De mine îi mai ardeă?...

Dacă am văzut așa, m'am dus la directorul ziarului „Vocea poporului“ știți gazeta guvernului. Îmi promite și acesta cu multă bunăvoință.

Mai ales că fusesem colegi de școală!.. Mi-a zis: — Uite ce e frate Niță: Măine nu, nici poimăine, dar Sâmbătă cu siguranță mă întâlnesc cu primarul, și nu-l slăbesc până nu-i apuc promisiunea. Dar, vezi și tu, când vor fi alegerile, să nu care cumva...

— Lasă pe mine frate, am zis. Îmi pare rău, nu mă cunoști...

Zis, dar nu făcut. Căci ce credeți? Vineri noaptea directorul cadă la pat bolnav de niște dureri îngrozitoare de cap. Doctorul spune me-

Domnișoara dela pension pricepea, fiindcă-și deschisese ochii mari, uimiți și părea că revede anumite scene, asupra cărora închisese ochii în trecut.

Deșteptată ca dintr'un vis, ea se ridică de pe scaun, roșie, mulțumii duhovnicului și când să plece, îi strecură în mână două piese de câte cinci franci. Lui Noureanu parcă-i fripseră mâna banii. Se roșise până la urechi și întrebă, aproape răstit:

— Ce e asta, domnișoară?...

— Pentru „vizită“, domnule Noureanu... pentru vizită...

Cântec...

Verde ramură de brad

Totdeauna 'n floare,

Verde ramură de brad!

— Tu m'ai blestemat să cad

Pân' n'asfințești, Soare!

Și nu vremile mă dor

Vecinic schimbătoare,

Și nu vremile mă dor!

— Alte 'n groapă mă cobor

Inim'-arzătoare!

M.

nengită. Apoi, doctorii, operație, convalescență... Nu mai puteam aștepta. Se apropiă întâi Aprilie.

Ce m'am gândit atunci, m'am dus cu nevasta la doamna I. rudă de aproape cu primarul. Ne-a primit bine. Ne-a poftit în salon, și când i-am spus pasul nostru ne-a răspuns:

— E lucru ușor acesta bunii mei prietini, așa ne-a zis mie și Mândichi. Desară sunt la masă la primarul. Am să-l rog, și cred că-mi va satisface rugăciunea.

Peste zi, dragii mei, doamna I. plecă cu *otomobilul* în oraș. Când să se dea jos la „Pagagalul“ hop calcă greșit pe scară și se răstoarnă în stradă. Picioarul drept sărit din genunchi.

Doctor, dureri, vaete, legat în gips; ferește Doamne și pe dușmani!...

Aci nea Niță se opră puțin. Oftă, și zise: Așa am pățit-o băeți de am rămas tot subșef de biuro. Păcate, ce să-i faci!...

— Ba eu zic că dumneata n'ai pățit nimic, Nene Niță, zise Trandafirescu. Ceialtați au pățimit după urma dumatiale.

— Ba, că bine zici Trandafirescule. Vino să te pup. Și eu am spus-o tot așa într'o sară când vorbeam cu Mândica: Bine că trecu întâi Aprilie, frate, că cine știe ce nenorociri se mai întâmplau! Cu norocul meu te pui?

Const. A. Giulescu.

CRONICA EXTERNĂ.

Cestiunea Cretană. Ziarul „Frankfurter Zeitung“ află că Poarta va primi zilele aceste răspunsul Puterilor protectoare ale Cretei. Poate că numai Anglia să mai întârzie cu răspunsul ei până Luni. În tot cazul, până pe la începutul săptămânei viitoare, Turcia va cunoaște exact intențiunile celor patru Puteri protectoare ale Cretei. Din izvor autentic se afirmă că Puterile își vor retrage cu siguranță detașamentele lor militare din insulă.

Pentru menținerea suveranității Sultanului însă peste Creta, Puterile vor trimite patru vase de război. Chestia autonomiei nu e considerată oportună în momentele de față și statul quo de pe insulă nu se va modifica acum.

Da altă parte vin știri pozitive despre pregătirile de război ale Turciei. Așa „Correspondența Politică“ află din Salonic că transportul de munițiuni și întăririle continuă. Statul major turcesc urmărește cu deosebită atențiune executarea lucrărilor de întărire. O comisiune militară a plecat spre Ianina pentru a cerceta fortificațiile. Cu vasul „Apolo“ au sosit 600 lăzi cu material de război. Din Constantinopol au sosit trei vase de război pentru apărarea portului Salonic. Fortificațiile din Karaburnu au fost provăzute cu tunuri cu tragere repede.

Înarmările punctelor întărite continuă cu febrilitate. Spre granița Tesaliei s'au expedit noi transporturi de trupe și munițiuni.

Din Adrianopol se comunică de asemenea că artileria este gata de plecare și se așteaptă ca să se dea ordinul de marș spre granița grecească.

Puterea Germaniei. Odinioară, Germania puneă în linie toate forțele sale fără rezervă; azi ea are 9 vase în arsenaluri, vechi, dar încă în stare a fi scoase în luptă. Au apoi 7 în construcție, cari vor fi terminate la datele fixate, și vor mai construi altele neconținut, până în cele din urmă Europa va ști pentru ce Germania, putere continentală prin excelență, încearcă pe mare sfortări atât de considerabile. Lucrările de porturi sunt și ele într'o continuă înaintare. Canalul de Kiel, terminat în 1895, e azi insuficient; se fac săpături de adâncire și lărgire; dealungul canalului există gări, unde vasele mai mari pot acostă la nevoe.

Și flota ei formidabilă, Germania vrea să o arete. Ea va pleca toată, peste câteva zile, spre coastele Spaniei.

În drum va face manevre, apoi se va întoarce în marea Nordului.

Pericolul galben. Pericolul galben care mai înainte vreme era considerat ca o simplă invenție, astăzi începe să-și accentueze din ce în ce mai mult pericolele lui pentru lumea albă.

Ingrozitoarea crimă dela New-York datorită unui chinez, a atras din nou atenția celor blazați.

În Franța însă se pare că guvernul s'a convins în mod definitiv de pericolul la care se expune primind în școli pe chinezii care ori cât de mult s'ar aclimatiza civilizației europene, rămân totuși aceiași oameni enigme în care nu te poți crede nici odată și față de care viața îți este totdeauna în pericol.

Să povestim însă faptele.

Pe vasul-școală „Borda“, se găsesc printre alți elevi de naționalități streine și trei chinezi veniți în Franța să-și completeze studiile navale.

Mai zilele trecute cei trei chinezi dispar după bord pe când vasul se află ancorat la Havre.

Comandantul face imediat cunoscut cazul guvernului care pune poliția de siguranță în mișcare și găsește pe cei trei elevi travestiți în portul Boulogne gata să se imbarce pentru China.

Care fusese cauza pentru care elevii dispăruseră fără să-și exprime cea mai mică nemulțumire?

Nimeni nu-și putea închipui. În același timp însă se descopere că odaia comandantului fusese spartă și mai multe documente secrete fuseseră furate. De cine?

De cei trei fii ai ceresului imperiu care voiau să le ducă în China.

În urma acestei descoperiri, guvernul francez a încunostițat ambasada chineză că cei trei chinezi vor fi arestați, dați în judecată și condamnați conform legilor militare franceze iar pentru a se evita pe viitor asemenea fapte, guvernul aduce la cunoștința ambasadei că toți elevii chinezi vor fi excluși din școlile franceze.

Faptul acesta a produs o vie și legitimă impresie în Franța, care a primit totdeauna cu dragoste și bună voință ori-ce străin care a apelat la școlile ei să se lumineze.

Nota Rusiei către Puteri. Guvernul din Petersburg a trimis marilor Puteri o notă circulară cu privire la operațiunile trupelor rusești din Persia. Iată cuprinsul acestei note:

Cu toate stăruințele depuse din partea Rusiei și a Angliei pentru restabilirea constituției și a introducerii reformelor, în centrul Persiei continuă mișcarea revoluționară. Năzuințele Rusiei și ale Angliei de a împiedeca înaintarea spre Teheran a revoluționarilor de sub conducerea lui Serda Assad, au rămas fără de nici un rezultat. În Persia domnește astfel o adevărată anarhie. Guvernul imperial, ca în trecut, așa și acum este decis a nu se amesteca în chestiunile interne ale Persiei, chestiuni, cari au produs actuala luptă între popor și suveran în Persia. Dar guvernul nostru nu poate trece cu vederea împrejurarea că în Teheran sunt atâți cetățeni ruși și alți europeni, cari, prin timpul revoluțiilor, sunt periclitați. Și trebuie să ne gândim că singurele trupe regulate în Teheran sunt cazacii, cari abia mai pot menține ordinea.

Astfel guvernul imperial rusesc se simte dator a lua măsurile necesare pentru apărarea acestora în ori-și-ce împrejurări. Guvernul a hotărât deci să trimeată la Teheran un regiment de cazaci, un batalion de infanterie, precum și o baterie de artilerie dela Baku. Această armată nu va înainta peste Koswin spre a putea asigura în

chipul acesta coastele mării Caspice. Înaintarea trupelor rusești depinde de progresele revoluționarilor și nu se va face decât la cererea reprezentantului guvernului rusesc din Teheran.

Menirea trupelor este numai aceea de a apăra interesele rușilor și europenilor din Persia, precum și a instituțiilor acestora. Orice amestec în luptele politice din Persia le este interzis.

Trupele rusești vor rămâne în Persia, până când acolo va fi restabilită liniștea deplină.

Acesta este cuprinsul notei rusești.

Este însă întrebare dacă puterile vor accepta acest răspuns. Fapt este că dușmanii șahului Mohamed Ali câștigă tot mai mult teren. Șahul, înspăimântat de aceste triumfuri ale revoluționarilor, a cerut în persoană ajutor Angliei și Rusiei.

Tulburările din Persia.

„Agenția Reuter“ află din Urmia că într-o ciocnire între trupele guvernatorului și cele ale agentului consular turc, opt turci și trei naționaliști au fost omoriți. Ordinea a fost restabilită. Toate localitățile din acest district sunt păzite de trupe.

„Agenția Westnik“ află că un detașament de cazaci a înaintat Sâmbăta trecută de la Kardis spre Sahabad unde a fost atacat de către revoluționari numiți „Fidais“. Cazacii nu putură să întrebuinteze artileria lor; apoi, luând o altă poziție au deschis focuri de tun și au pus dușmanii pe fugă, după o luptă care a durat 7 ceasuri; 12 revoluționari au fost omoriți și 19 răniți; cazacii au pierdut un ofițer și 32 soldați. Tunurile și drapelele revoluționarilor au căzut în mâinile cazacilor.

„Agenția Westnik“ află că după cererile făcute de deputați (endumeni) aleșii poporului caută să pună mâna pe guvern; ei cer dreptul de a numi pe miniștri și pe guvernatori; detașamentul de „bactiari“ trebuie să rămână în capitală spre a păzi constituțiunea.

Se arată o mișcare ostilă a armenilor. Patriarhul armenilor a cerut ajutor la legația rusă.

Panica în Teheran mai continuă: toate prăvăliile sunt închise.

Ministrul de finanțe și fostul prim-ministru Monachir au ridicat pe casele lor drapelul turcesc și s'au declarat supuși otomani.

Serviciul poștelor rusești a fost suspendat.

De demult...

*lubea demult un visător
O gingașe copilă,
Dară părinții n'au avut
De dragostea lor milă.*

*Copila jalnică 'n iatac
Plângea și zi și noapte
Și 'n gânduri par' că auzea
Duloasele lui șoapte.*

*O ofilise zi cu zi
Iubirea arzătoare
Și 'n chinul dorului pustiu
Se stânse blânda floare.*

*Căci doru-i greu și sapă-adânc
În inimă de copilă
Și le deschide în amor
Mormântul trist, cu zile.*

*Părinții ei plângeau înfrânți
De-o vecinică durere,
Văzându-și palidul odor,
Cum pe vecie, pier.*

*Iar visătoru'n ochii blânzi
C'o jale fără nume,
Lăsă și țară și părinți
Și s'a pierdut în lume.*

A. Cotruș.

ȘTIRI.

AVIZ. *Rugăm cu insistență pe toți cei în restanță cu abonamentul la „Țara Noastră“ pe anii 1908 și 1909 să ne trimită fără întârziere aceasta datorie cu cuponul ce le-am fost trimis la unul din numerele noastre precedente.*
Administrația.

Dela „Asociațiune“. În înțelesul §-lui 17 din „Regulamentul general al secțiilor științifice-literare ale Asociațiunii“, membrii secțiilor sunt convocați pe ziua de Mercuri în 14 Iulie st. n. la 10 ore a. m. la ședința plenară ordinară, care se va ține în sala de ședințe a biroului „Asociațiunii“, cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea ședinței plenare la ora 10 a. m. 2. Raportul secretarului literar către ședința plenară. 3. Stabilirea ordinii de zi. 4. După amiază ședințele singuraticilor secții.

Vizita arhiducelui Frantz Ferdinand în România. — Arhiducele Francisc Ferdinand împreună cu soția sa au plecat la Triest pentru a fi de față la lansarea pe apă a vasului de războiu „Radetzky“ care a avut loc zilele trecute. A făcut, în urmă, pe yachtul „Miramare“ o călătorie pe apele Adriaticei și se vor întoarce în ziua de 9 Iulie. După amiază tot în ziua aceea vor pleca la Sinaia pentru a vizita pe suveranii României. Sosirea la Sinaia va avea loc la 10 Iulie, iar întoarcerea la Viena la 14 Iulie seara.

Turneul de vară al soților Bârsan. Din cauza unei călătorii de studii la Paris obicinuitul turneu de vară al artiștilor noștri se va amâna până în luna lui August. Se va începe la 12 Aug. n. cu Lipova; Oravița, 14 Aug. n.; Bozoviciu 15 Aug. n.; Caransebeș 17 Aug. n.; Hățeg 19 Aug. n.; Orăștie 21 Aug. n.; Săliște 22 Aug. n.; Făgăraș 28 Aug. n.

Suntem siguri că publicul nostru și de data asta va ști să prețuiască munca grea și talentul artiștilor noștri.

Dr. Petru Barbu — achitat. Toată lumea cinstită din dieceza noastră se îngreșase la timpul său de acuzele, cari numai încetau din partea fraților Ionescu la adresa d-lui Dr. P. Barbu. Nu s'a căutat la nimic. Totul a fost călcat în picioare: cinste, omenie. Se deduse lozinca de a nimici pe Petru Barbu în orice chip. De ce să nimicească pe Petru Barbu, cine putea ș-o știe. Toată lumea știa, că numai Dr. Petru Barbu nu încălca ițele Caransebeșului. Se poate însă, că pentru prietenia sa sinceră — lucru mai rar în ziua de azi — față de anumite persoane, cari pentru Ionesci sunt pânză roșie, s'a dat porunca de nimicire. Dat fiind fiocării om dreptul de a se apăra când este atacat, a căutat și Dr. P. Barbu să se apere cum a putut. A scos o broșură sub titlul „Novi homines Caransebesienses“, care la timpul său a făcut mare praf. Pentru cele scrise în această carte, care la dreptul era o apărare, a căzut un coș de procese în cărucia d-lui Barbu. La Timișoara, la curtea cu jurați, dl Barbu a fost achitat. Ajuns procesul la Curie, aceasta a respins pe frații Ionescu. „Drapelul“.

Într'unul din numerele trecute ale revistei noastre, s'a publicat un articol venit din afară, în care se spune că *întreagă* inteligența comunei Poiana, în frunte cu părintele Ilie Dobrotă, ar fi cauza oarecărui desbinări ce bântue de câțiva vreme frunțașă comună.

După informațiunile noastre, autorul articolului exagerează.

Dealtfel noi cunoaștem personal pe frunțașii acestei inteligențe în cari intră d-nii: Dr.

I. Mihi, Preoții Ilie și Nicolae Dobrotă, I. și A. Șerb, învățătorii Romulus Vraciu și Ilie Georgescu, notarii Bărbat și Oprean; cunoaștem și netăgăduitele lor merite de-a fi muncit serios întru ridicarea pomenitei comune... și tocmai cunoscând aceste merite, nu ne 'ndoim că munca lor va fi mai puțină și de aci înainte întru ridicarea poporului nostru, — pe a cărui brațe și vigoare ne rezemăm cu toții...

Congres pentru navigațiune aeriană. Din inițiativa guvernului francez, se va ține probabil anul acesta un congres internațional pentru reglementarea navigațiunii aeriene. Guvernul francez a invitat deja guvernul german pentru trimiterea delegațiilor lui. Motivul acestui congres e faptul că baloanele germane căzute în Franța au trebuit să plătească vamă. Guvernul francez a elaborat un proiect analog navigațiunii internaționale pe apă.

O victimă a științei. — Consilierul secret, Profesorul Pfansiel, directorul clinice de la spitalul de maternitate din Berlin, s'a îmbolnăvit grav în urma unei infecțiuni de sânge, contractată în timpul unei operațiuni.

Un furt de 100.000 de lire într'o cafeana. În cafeana de Mexic din Londra s'a comis un furt extraordinar. Un giuvaergiu din Paris se duse în camera de toaletă pentru bărbați spre a se spăla pe mâini. Pe masă lângă ligheanul de spălat el puse un portofoliu de piele în care avea mărghăritare și diamante în valoare de 100.000 de lire sterline. De odată intră în cabinetul de toaletă un bărbat necunoscut și puse mâna pe portofeliu, pe când alții rețineau pe giuvaergiu. Când în fine acesta izbuti să scape, hoții dispăruseră.

Convocare. Ca delegat al comitetului central al „Asociațiunii“ pentru literatura română și cultura poporului român însărcinat cu organizarea despărțământului „Agnita“ constatător din comunele: Apoșdorf, Bărgăș, Hendorf, Jacobeni, Covăș, Șulumberg, Măgarei, Moardaș, Metișdorf, Netuș, Ighișdorf, Proștea, Ruja, Suldorf, Șalcău, Zlatna, Agnita, Nouștat, Vecerd, Vărd, Veseud; Bărcut, Boholt, Seliștat, Bruiu, Valendorf, Felmer, Gherdeal, Calbor, Cineșor, Somărtin, Mucumdorf, Merghindeal, Rodbav, Șoars, Ciuculmare, Toarela, Țelina, Retișdorf Șona și Hundrubechiu, prin aceasta invit pe toți intelectualii și fruntașii din comunele mai sus înșirate cari se interesează de înaintarea în cultură a poporului român, la adunarea de constituire a Despărțământului, ce se va ține Duminică în 1 August st. n. a. c. la 1 oră d. a. în sala restaurantului „Frank“ din Agnita cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării. 2. Constituirea biroului. 3. Inscrierea de membri. 4. Alegerea comitetului cercual. 5. Eventuale propuneri. 6. Verificarea procesului verbal. — Agnita, 29 Iunie st. n. 1909. — *Ioachim Munteanu*, prot.

Înștiințare. Se aduce la cunoștința onoratului public român, că cursurile „Școalei pentru economia și industria de casă“ se încep în 1 Septemvrie n.

Școala are o secțiune economică și una industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice (instrucțiunea domnișoara Tullia Bogdan) cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spălatul, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, chimia bucătăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secțiuni e împărțit în: cursul de toamnă dela 1 Septemvrie până la 31 Decemvrie, curs de iarnă dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie și curs de primăvară dela 15 Aprilie până la 15 Iulie

Elevele, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiu au să locuiască în edificiul școlii Strada Baier Nr. 1 (edificiul „Albinei“).

Se primesc numai eleve, cari au implinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucțiunea este exclusiv în limba română. Se conversează însă și în altă limbă, maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Taxele prescrise sunt: pentru cursul de toamnă au a solvi elevele interne K 200.—, cele externe K 160.—; pentru cursul de iarnă (se primesc numai eleve interne) K 230.—; pentru cursul de primăvară elevele interne K 150.—, cele externe K 120.—. Elevele cari frecventează toate trei cursurile, solvesc pentru cursul de iarnă numai K 150.—. Taxele sunt a se solvi pentru fiecare curs în mod anticipativ.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufe necesare, 6 ștergare pentru bucătărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucătărie și-le vor face elevele înseși; dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale (instrucțiunea d-șoara Virginia Podoabă, (cuprinde: cusut, croit, impletit cu mașina, tors și țesut.

Elevele pot fi interne și externe. Cele interne au să solvească pentru întreținere taxă lunară de K 50.—, și didactru lunar de K 10.—, cele externe didactrul lunar de K 10.—. Elevele sărace, la cererea lor, pot fi dispensate de didactru.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufe necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare.

Cursul se începe în mod regulat la 15 Septemvrie n. și se termină la 15 Iulie n.

Alte informațiuni se pot primi dela:

Comitetul

„Reuniunii fem. rom. din Sibiu“.

Spicuri.

În Sibiu, limba românească face progrese uimitoare. Zilele trecute, se împărția pe strade următoarea reclamă tipărită pe hârtie roșie:

Astăs sare la 6 oare
în Gesellschaftscase

Collosseum Theater de Kinematograf
Entre pentru studente 10 Kracar.

În vitrina unui croitor din strada Cisnădiei se poate citi următoarea traducere a germanului „Mitglied des Hermannstädter Arbeitgeber-Vereins“... „Membru a reuniunii patronilor dătătorilor de muncă sibieni“...

Alături de traducerea faimoasă din strada Măcelarilor, exemplele aceste noi ne dovedesc cum zi de zi cerește teren în Sibiu limba românească...

Nrul 24 (dela 27 Iunie) al ziarului „Gazeta de Duminică“ din Șimleu publică, între știrile zilei, următorul anunț:

Vin bun „coșer“ se află de vânzare 100 hectolitri la părintele L. Avram din în vasul cumpărătorului și în fața locului. Cantitățile mai mari se transportă gratuit la gara din Tot acolo sunt de vânzare și 130 hectolitri vin „trești“...

Preot român care face negustorie ovreiască habotnică...

Ne mirăm cum publică gazeta din Șimleu astfel de anunțuri curioase — fără orice comentariu.

„Consternat de un trist simptom încercă a reprobă cu cea mai mare mâhnire faptul că un grup de antemerșatori ai vieții noastre intelectuale naționale zeflemizează cu ușurătate foarte condamnabilă un început deși modest, dar însuflețit de puterea magică a unui corp național...“

Cu acest început lung și puțin limpede, un oarecare... X din Huedin se plânge în „Gaz. Tans.“ împotriva organului nostru „respectabil“ (Mersi! Red.) pentru că în nrul 22 n'am dat o importanță excesivă auto-reclamei unui domn oarecare din Sibiu, care a luat „inițiativa înființării unui orfelinat pentru orfanii învățătorilor români, oferind

D-Sa ca primul donator suma de 20 cor., ca să-i urmeze tot Românul cu aceleași sentimente de nobilă intențiune ca a D-Sale...“

Mâhnirea lui X din... Huedin. probabil însuș donatorul B. din Sibiu) are o aparență de îndreptățire... Noi n'am zeflemizat intențiunile „nobile“ ale donatorului, ci am voit să constatăm numai că dl B. plătește prea ieftin cu 20 cor. reclama ce i-se va face prin toate foile românești (în cari se va publica obișnuită mulțămîntă publică) de-a fi „înființator-unui orfelinat pentru orfanii învățătorilor români“...

De altfel donațiunile aceste de 1—20 cor. ale „înființatorului unui orfelinat etc.“ sunt de-o notorietate publică... Cu suma de 40 cor. a înființat până acum o serie întreagă de instituții umanitare... peste 200 de ani.

În același timp, însă, nu e membru la nici o instituție culturală românească existentă și nu e abonat al nici unei foi românești...

Bibliografie.

A apărut Nr. 9 al „Bibliotecii Băncilor Române“: *Articolul de lege LVIII: 1908 despre cec și Normativ pentru afacerile de cec*, tradus de Constantin Popp, redactorul „Revistei Economice“ și al „Anuarului Băncilor Române“. Sibiu. Tipografia arhidiecezană, 1909.

O broșurică de 24 fețe, foarte actuală, știut fiind că art. de lege LVIII: 1908 despre cec a intrat în vigoare la 1 Iulie a. c.

Afară de textul legii se află indicate în broșurică și Nrii ordinațiunilor ministeriale privitoare la punerea în aplicare a noii legi, iar ca anex este dat un „Normativ pentru afacerile de cec“ împreună cu o instrucțiune asupra manipulațiunii interne a cecurilor.

Proprietar-editor: OCTAVIAN GOGA.
Red. responsabil: DEMETRU MARCU.

„GEOGEANA“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni
— în Geoagiu (Algyógy). —

Primește depuneri spre fructificare:

Cu 4 1/2%, dacă anunțul e scurt. Intrucât permite starea casei, aceste se replătesc și fără anunț.

Cu 5%, dacă sumele sunt cel puțin de 500 cor. și termenul de anunț 15 zile.

Cu 5 1/2%, dacă se depun sume de 1000—2000 cor. cel puțin pe 1 an, cu anunț statutar.

Sume mai mari, după învoeli speciale.

Depuneri de ale corporațiunilor culturale se retribuesc cu 6%.

Darea de interese o plătește institutul.

Interesele se capitalizează de două ori pe an: în 30 Iunie și 31 Decemvrie.

Depuneri și ridicări se pot face și prin postă, ori prin mandate de cec. De asemenea punem la dispoziția celor doritori cassette de economizare.

Direcțiunea.

Cassa de păstrare (reuniune)

— în Săliște. —

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4 1/2%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri se plătesc, după starea casei și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și pe cale poștală cu cecuri.

Imprumuturi acoardă pe cambii, pe obligațiuni cu caventi, pe ipotecă precum și ca credite de Ctcurent pe lângă asigurarea ipotecară sau hârtii de valoare (acțiuni și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto după mărimea imprumutului și asigurarea oferită.

20—20

Direcțiunea.

Șmaru